

ANTE GLAVIČIĆ

U SPOMEN IVICI KRMPOTIĆU I NJEGOVIM PRIJATELJIMA

Ante Glavičić
Gradski muzej Senj
HR 51270 Senj

UDK:78(497.5):929 Krmpotić
Stručni članak
Ur.: 1994-10-27

Zahvaljujući sačuvanoj dokumentaciji, te informacijama obitelji i poznanika sastavljen je kratak životopis profesora Ivice Krmpotića, koji je bio jedan od sudionika grupe nevino osuđenih senjskih građana a koji su pogubljeni po partizanskom суду 27. 9. 1943. Ivica Krmpotić bio je istaknuti senjski kulturni i društveni radnik, a posebno se isticao na glazbenom polju.

Ivica Krmpotić rođen je 8. ožujka 1908. u Senju kao prvo dijete Jurja i Miroslave (rođ. Bezjak).¹ Njegovi roditelji, braća i sestre stanovali su na Malim vratima 1, danas Trg M. Ožegovića, u kući "Pupan", gdje su imali trgovinu mješovite robe.

Nakon Ivice rođeni su: Nevenka, Mirena, Branko i Jurica.² Njihov otac Juraj bio je uspješan senjski trgovac drvenom građom, pa je mogao školovati svoju djecu.

¹ Obitelj Jure Krmpotića stari je bunjevački rod dalmatinsko-hercegovačkih uskoka koji su se oko 1605. doselili iz područja sjeverne Dalmacije u krajeve Liča-Krmpota i Krivog Puta. Odavde su se dalje raseljavali i napučili mnoge nenastanjene hrvatske krajeve: Podgorje, Liku, Moslavini, Slavoniju. Na području Veljuna Krmpotići su naseljeni od kraja 17. st. Odvajkada su bili poznati kao krajišnici, stočari i ratari, te šumski radnici, krijaši. Od sredine 19. st. sve masovnije odlaze u svijet za zaradom, gdje su se istakli kao vrsni zidari, mineri i graditelji. Iz tog roda ponikao je Jure Krmpotić, koji je oko 1900. doselio u Senj i tu osnovao drvno poduzeće. Oko 1900. oženio se Senjkinjom Miroslavom Bezjak.

² Uz Ivicu među ostalom djecom posebno se isticao znanjem i domoljubljem Branko, koji je bio profesor hrvatskog jezika i povijesti. Po našem sudu, Branko je bio iznimam hrvatski

Nižu pučku školu Ivica je završio 1918., a zatim i Državnu veliku gimnaziju u Senju šk. g. 1925./26. Kao učenik i gimnazijalac pokazivao je iznimno smisao za pjesmu, glazbu i kazalište. Godine 1930. u Ljubljani je upisao i završio Državni konzervatorij (1933.), a zatim 1934. povijest i geografiju (XV. grupa) na Filozofskom fakultetu u Ljubljani.³



Sl. 1. Prof. Ivica Krmpotić
(slika iz godine 1943.)

intelektualac, humanist, veliki zaljubljenik u svoj rodni Senj i hrvatsku prošlost. O njemu više vidi u *Senjskom zborniku*, 9, 1981.-82.

³ U prikupljanju građe za životopis Ivice Krmpotića iskoristili smo sjećanja - zapise njegovih zavodskih i gimnazijalnih kolega, te prijatelja i članova obitelji: prof. Zlate Biondić, prof. Pave Tijana, prof. Alejandra Zoričića, Vinka Švoba, rođaka: Kate Krmpotić, Jute i Mirka Filipovića, Nade Bezjak, Nade Bezjak-Mrakovčić, njegova sina Ivica, Mile Atanasića, dr. Fabijanića, prof. Ante Padjena. Osobitu pomoć pružio nam je njegov sin Ivica (rođen u Senju 1943.), koji danas živi u Mariboru, a koji je za Muzej ostavio zbirku osobnih dokumenata Ivice Krmpotića. Zahvalnost dugujemo i prof. Alejandru Zoričiću (Buenos Aires), koji je Muzeju ostavio album slika s opisom konvikta *Ožegovićianum*, a koji je 1961. sastavio u Padovi senjski kanonik gospodin Vladimir Usmiani. Svima njima zahvaljujemo na suradnji i uspomenama danim za Muzej.

Završivši studije, Ivica se godine 1934. vratio u Senj i zaposlio kao nadstojnik u poznatom senjskom prosvjetnom zavodu *Ožegovićianum*,⁴ u kojem su bili smješteni mnogi nadareni učenici (stipendisti starih zaklada), djeca imućnijih roditelja, te kandidata za senjsko glagoljaško sjemenište. U Zavodu su osobito bili njegovani kulturni, zabavni i glazbeni odgoj, te nacionalni osjećaji i hrvatska tradicija.⁵

⁴ Stari gradski Kaštel, sagrađen negdje na izmaku 12. st., smješten je na prostoru Velike place-Cilnice. Oko 1260. Senj dolazi pod upravu krčko-vinodolskih knezova Frankopana, koji su izvršili potrebne dogradnje i proširenja Kaštela. Godine 1469. kralj Matija Korvin oduzima Senj Frankopanima. Tada Kaštel postaje sjedištem senjskih kapetana i u toj namjeni služit će Habsburgovcima sve do 1871., kada je Senj konačno proglašen slobodnim gradom. Odlaskom vojske kaštel je napušten, i tako stoji sve do 1896., kada dolazi u posjed senjske crkve, pa se preuređuje za potrebe Konvikta, prosvjetnog zavoda *Ožegovićianum*. Od tada pa do 9. 4. 1945. kroz Zavod je prošlo više od 4000 pitomaca, od kojih su mnogi svojim znanjem, ugledom i radom proslavili Zavod i učinili mnogobrojna velika djela koja služe na dobrotbit svoga naroda i domovine Hrvatske. Eto taj fenomen Senja, kao kulturnog, duhovnog i političkog središta, njegovu veliku asimilacijsku moć i rodoljubni osjećaj ocrtava posve lijepo njegov brat prof. Branko Krmpotić u *Senjskom zborniku*, 5, 1973., str. 415., a uz prilog dr. Dane Grubera: "Grad je Senj dao, s obzirom na skućen zemljšni prostor i mali broj stanovnika, razmjerno vrlo mnogo poznatih i proslavljenih književnika, uvaženih i cijenjenih znanstvenika, u višestoljetnoj herojskoj prošlosti hrabrih i junačkih vojnika-branitelja rodne grude i granica Kraljevstva Hrvatskoga, te mnoštvo raznovrsnih intelektualaca, kao i onih koji su se na bilo kojem drugom području ljudskog duha i lijepog umijeća osobno ili naročito ispoljili. Svi su oni bili poznati i značajni u svome vremenu u svojevrsnim znanjima, te tako pronijeli slavu rodnoga grada i domovine Hrvatske."

⁵ Potpuniji uvid u amatersku i kulturnu djelatnost pitomaca konvikta *Ožegovićianum* daju nam sačuvani zapisi bivših nadstojnika Zavoda g. Vinka Švoba (1929.-1935.) i prof. Alejandra Zoričića (1933.-1943.), koji je Muzeju ustupio album fotografija s opisom slika koje se odnose na Zavod, gospodu nadstojnike, ravnatelje i pojedine aktivnosti. Album je uredio senjski kanonik Vladimir Usmiani, posljednji ravnatelj Zavoda (1928.-1945.) u Padov i 13. 12. 1961. poklonio svom mladom prijatelju Stanku Fatheru, jednom od nadstojnika u *Ožegovićianumu* od 1939. do 1945. U časopisu *Hrvatska straža* od 4. 3. 1936. objavljen je članak *Proslava stogodišnjice "Lijepo naše" u organizaciji senjske podružnice društva "Napredak"*, "Senj, 3. ožujka. Uskočki grad Senj, po svojim znamenitim sinovima prvi hrvatski grad na primorskoj obali, morao se odužiti velebnom proslavom stogodišnjice himne svijetlim tradicijama svoje staroslavne prošlosti. A to je izvedeno na prvu korizmenu nedjelju 1. ožujka ove godine pod vodstvom ovdašnje podružnice *Napretka*, a u suradnji svih hrvatskih kulturnih društava ovoga gradića. Crkvena proslava dovršena je u Katedrali svečanom abacijalnom misom presvij. msgr. I. Vidasa. Službi Božjoj prisustvovao je preuzv. g. biskup, gradski kler, korporacije i neobično mnogo naroda iz okolice i Krivog Puta, koje je odveo na proslavu župnik g. Rikard Valić. Govor o vezi hrvatske povijesti i Katoličke crkve održao je biranim jezikom i s puno topline presvij. msgr. dr. A. Lončarić, gradski župnik. Iza Tebe Boga hvalimo prošlo se uz gruvanje mužara iz katedrale u dvoranu *Nehaj*, koja nije mogla primiti sav narod, koji se slegao da vidi i čuje vanjsku proslavu. Povorku je predvodila gradска glazba sviranjem budnica. Dvorana je bila urešena zelenilom, trobojkama i slikama narodnih vođa. Iscrpni i birani program započet je uvodnom besjedom punom elana i vadrine, predsjednika *Napretka* preč. o. M. Glažara, kanonika. Tamburaški zbor ovdašnjih križara odsvirao je *U boj*, a glavni govornik, g. Božo Katalinić, prikazao je dobro

Pitomci koji su polazili senjsku Gimnaziju, uz Senjane profesore Božu Katalinića i Viktora Rivosekija, slušali su dr. Ivana Blaževića, dr. Jaroslava Šidaka i dr. Vicu Zaninovića, a nadstojnici su bili prof. Alejandro Zoričić, Vinko Švob, Petar Pečanić, Ivan Polgar i Ivica Krmpotić.

U slobodno vrijeme Ivica je neumorno uvježbavao senjske kazališne i glazbene amatere, vodio crkveni katedralni zbor *Sv. Cecilija*, skladao i sudjelovao u prigodnim senjskim proslavama i zabavama.

Pri ustoličenju dr. Viktora Burića⁶ na čast senjskog biskupa (1935.) upriličena je ispred Katedrale sv. Marije i u samoj Katedrali proslava-blagoslov, za koju je prigodu Ivica Krmpotić uglazbio pjesmu *Evo svećenik veliki*,⁷ koju je otpjevao zbor uz pratnju orkestra.

U dane poklada Ivica je aktivan oko izlaženja mesopustnih novina i organizacije balova.⁸ Pitomci Konvikta sa svojim nadstojnicima organizirali su

izrađenom i stručnom predavanju epohu, u kojoj je nastala naša himna i iznio njezine ljepote i prednosti. G. prof. I. Krmpotić otpjevao je ariju iz Porina i pobrao zaslženo odobravanje. Na prijelaz u drugi dio programa odsvirala je građanska glazba karišnik *Hrvatski dom*, a onda je gđica K. Brklačić čuvstveno odeklijamirala Arnolдовu *Domovinu*. Odvjetnik g. dr. Vlahović u svom predavanju iznio je pred slušatelje nekoliko likova iz hrvatske povijesti zadnjih 50 godina, a napose senjske. Pjevačka sekcija *Uskoka* otpjevala je oduševljeno Novakovu *Hrvatskoj*, a na to je slušateljstvo spontano zapjevalo *Lijepu našu*. Sav narod razišao se mirno svojim kućama, okičeni trobojkama. Red su održavali društveni odbornici. Tako se je grad Senj i ovom proslavom afirmirao među hrvatskim gradovima kao mjesto, gdje se štuje prošlost i narodne tradicije."

⁶ Viktor Burić rodio se 1897. u Rijeci. Poslije pučke škole polazi gimnaziju u Senju, Sušaku i Zagrebu. Studij bogoslovije završava 1920. kao mladi svećenik vrši razne crkvene dužnosti. Godine 1932. imenovan je tajnikom senjsko-modruškog biskupa dr. I. Starčevića. Doktorirao je 1933. u Zagrebu. Godine 1935. nakon smrti senjsko-modruškog biskupa dr. Ivana Starčevića imenovan je senjsko-modruškim biskupom, na kojoj dužnosti ostaje sve do 1969., kada je osnovana riječko-senjska nadbiskupija. Tada dr. V. Burić postaje prvim nadbiskupom novoosnovane riječko-senjske nadbiskupije i prvim metropolitom riječke metropoliye, na kojoj dužnosti ostaje sve do 1974. Umro je 28. kolovoza 1983. u Rijeci i pokopan je na groblju Kozala. (*Službeni vjesnik Nadbiskupije riječko-senjske*, 4/1972./, 5/1991.-1992.)

⁷ U zapisu *Sjećanja* gđina Vinka Švoba, jednog od nadstojnika zavoda *Ožegovićianum* ljeta 1935. zabilježeno je: "... ljeti 1935. prilikom intronizacije biskupa dr. Viktora Burića, koji je u tom svojstvu svečano dočekan u Katedrali i po prvi put imao svečanu sv. Misu s velikom asistencem. Za ovu svetu Misu komponirao je Ivica Krmpotić skladbu *Evo svećenik veliki*, što je otpjevao zbor na koru uz orkestar. Dirigirao je i pjevao kompozitor. On je završio pjevanje na Konzervatoriju, a uz to i zemljopis i povijest na Filozofskom fakultetu u Ljubljani. Katedrala je bila puna vjernika, kako je to običavalo biti uvjek prilikom pontifikalne sv. Mise."

⁸ Sjećanje o tome kako su senjski građani, ali i pitomci Zavoda, proslavili karneval lijepo oslikava novinskičlanak objavljen u *Hrvatskoj strazi* 4. 3. 1936.: "Senj, 3. ožujka. Dani poklada ove su godine provedeni vrlo živo: u plesnim dvoranama kao i na ulici društvo *Uskok* priredilo je na pokladni ponedjeljak popodne na trgu uz obalu dolazak i doček rasa Gukse (g. Španić J.) sa pratnjom, koji je stigao hidroavionom na obalu i proveden kroz grad uz pratnju gradske glazbe. Unatoč velikog siromaštva potrošilo se ovih poklada preko 100.000 dinara. Društvo *Uskok* izdalo

godine 1936. karnevalsku priredbu, u kojoj se isticao prigodan glazbeno-pjevački program. Tada je izvedena *Karnevalska koračnica*, troglasno za zbor, uz pratnju tambura i klavira, detalj iz senjske operete *Masa i Drasa*.

Godine 1938. u Senju na Cilnici održan je Euharistijski kongres.⁹ Na toj velikoj crkvenoj svečanosti izvedena je kompozicija I. Krmpotića *Euharistijska misa*. Bio je to još jedan veliki senjski uspjeh, predstavljanje Katoličke vjere i misli, ali i priznanje koje je Ivica zaslužio.

Pred II. svjetski rat, u Senju i okolici nastupile su teške gospodarske i političke prilike. Posla i zarade bilo je sve manje, sve se feže živjelo. Unatoč svemu, senjski vedri duh i polet ne posustaju, dapače, temperamentna, specifična senjska sredina, gospodarske i političke prilike nadahnule su Ivicu da napiše libretto na temu senjskoga građanskog pučkog života, s namjerom da ga uglazbi, te kao kazališnu predstavu iznese pred senjsku publiku. Tako je godine 1935. nastala melodiozna, temperamentna i zabavna, prva senjska opereta *Masa i Drasa*,¹⁰ tako nazvana po dvojici vrlo popularnih senjskih fakina (obalnih

je svoju karnevalsku *Kroniku* kao reviziju događaja iz prošle godine. Senjani u Zagrebu izdali su vrlo uspjelu *Metlu bez škavacere*, koja je ovde radi humora i slobodnog tiska bila rado čitana.

Pokladna zabava u *Ožegovićianunu* Senj, 3. ožujka. Pitomci biskupskog konvika nijesu ni ove godine htjeli zaostati, da i ovih poklada ne iznesu pred svoje drugove i prijatelje zavoda nekoliko uspjelih, veselih i šaljivih točaka. Karnevalska zabava održana je na pokladni utorak u zavodskoj dvorani, a odigrana su dva šaljiva igrokaza: *Krivi broj* i *Suprotni značajevi*. Lakrdije su igранe tolikom lakoćom, da je bilo teško vjerovati, da su na pozornici srednjoškolci. Naročito su se istakli u *Krivom broju* Cizel IV. kao ravnatelj, Tragedić Stagić B. kao kočijaš Antun, a u komadu *Suprotni značajevi* vrlo su iskočili Cvitanović M. kao posjednik Ferkić i služe suprotnih značajeva Strijelovića i Puževića u osobama Špiruke M. i Ciniša Josipa. Uz ove dvije igre nedovezao se i glazbeno-pjevački program: J. Šimaček *Na jachodach*, klavir četveroručno Hoppe B. - Gregurić E.; J. Vrhovski: *Ptiček veli da se ženil bude*, mješoviti zbor. Osobito je odobravanje pobrala izvrsna izvedba F. Suppe: *Mirogov prigodom zlatnog pira krapinskog suca solo* Uzorinac V. i mješoviti zbor."

⁹ Za biskupsku svečanost u Senju Euharistijski kongres u svojim sjećanjima g. V. Švob navodi: "Te godine, bio je u Senju Euharistijski kongres za vjernike senjske biskupije, pa sam bio u agitaciji kod primorakih župana za što veći priliv vjernika. Sa mnom je bio i Filip Krišković. Uspjeli smo dobiti parobrod od Jadranseke plovidbe koji je ticao sva mjesta od Sušaka do Senja. Kongres se održao na Cilnici i na njemu je pribivalo mnogo svećenika, te veliki broj vjernika iz Senja i okolice. Tu je kao dirigent pjevačkog zbora i orkestra nastupio prof. Ivica Krmpotić svojom kompozicijom pripremljenom za ovu velebnu svečanost *Euharistijskom misom*. Kongres je bio velika manifestacija katoličke misli naše biskupije. Navečer vratili se vjernici svojim kućama oduševljeni ovom manifestacijom."

¹⁰ U *Hrvatskoj straži* od 4. 3. 1936. prvi put se spominje da je prof. Ivica Krmpotić napisao (1935.) i uglazbio libretto operete *Masa i Drasa*. Postoji jedno mišljenje da ta senjska opereta nije imala neke veće umjetničke vrijednosti, niti je postigla neki veći uspjeh, ali je to bio jedan ozbiljniji pokušaj da se napiše i uglazbi takva opereta, te izvodi kao što su u to vrijeme slične operete dobili i javno izvodili i drugi naši primorski gradovi. Bez obzira na takvo strogo mišljenje,

radnika). Priredba je uvježbana u Konviku, a uloge su podijeljene pitomcima Zavoda i njihovim kolegama izvana, iz grada. Prema ondašnjoj prosudbi, priredba je u cijelosti uspjela, oduševljenje nazočnih bilo je potpuno. Nažalost, opereta *Masa i Drasa* nije dorađena, jer za to nije bilo novčanih mogućnosti.



Sl. 2. Ivica Krmpotić sa svojom suprugom Marijom (Ljubljana 1941.)

ta senjska opereta ima za nas posebnu vrijednost, jer se u samom uvodu, a i inače kroz tekst, izvode neke stare, gotovo zaboravljene senjske pjesme i napjevi kao: *Rano rane Senjkinje divočke*, *Široka Kuntrada*, *Zač mene dragi* itd. U opereti ima nekoliko uspjelije komponiranih detalja, koji su vezani za priču o Masi i Drasi, a koje i dandanas Senjani rado izvode osobito u vrijeme zimskih poklada, ali i ljetnih karnevala. Među uspjelijim iz opere se izvodi *Karnevalska koračnica*. Kada se prikupe sačuvane kompozicije i skadbe, onda bi neki renomiraniji skladatelj mogao za *Senjski zbornik* dati jedan stručan osvrt. To više, što po našem sudu Ivica Krmpotić zaslužuje epitet

Godine 1939. Ivica napušta Zavod, odlazi u Ljubljani,¹¹ gdje kao profesor predaje na III. realnoj gimnaziji. Tu je upoznao prof. Mariju Dolenc s kojom se oženio 1. siječnja 1941. Istodobno je Europom bjesnio drugi svjetski rat. Dugo očekivani raspad nenarodne buržoaske unitarističke države Kraljevine SHS Senjani i stanovnici okolice s oduševljenjem su dočekali, kao i proglašenje Nezavisne Države Hrvatske 10. travnja 1941. Ali tu radost Senjana i stanovnika okolice veoma je umanjivala talijanska okupatorska nazočnost i iridentistička politika prema Hrvatskoj. U to vrijeme Ivica se sa suprugom Marijom, profesoricom matematike i fizike, vratio u Senj, gdje sve do 8. 9. 1943. uspješno predaje na Gimnaziji povijest i zemljopis.¹²

U povodu druge godišnjice proglašenja NDH organizirana je u *Sali* (danas Domu kulture) svečana akademija s bogatim kulturno-umjetničkim programom,¹³ u kojem je sudjelovao veliki broj učenika Gimnazije. Literarni program režirao je prof. A. Zoričić, a glazbeni dio uvježbao je prof. I. Krmpotić.

Čitavo ljeto godine 1943. Senjani i stanovnici okolice očekivali su da se dogode neki veliki događaji, i tako se 8. 9. 1943. gradom pronijela vijest o

prvoga poznatijeg, školovanog Senjskog skladatelja, glazbenika koji već sada zauzima valjano mjesto u antologiji hrvatskih skladatelja i hrvatskoj glazbenoj enciklopediji. Likovi iz operete *Masa i Drasa* dva su brata jedne stare senjske obitelji Hrvaj. Zapravo su bila tri brata: Marijan, obalni radnik, senjski slikar amater zvan *Masa*, senjski ribar zvan *Drasa* i *Malisa*. Spomen na operetu *Masa i Drasa* prvi put je objavljen u časopisu *Hrvatska straža* od 4. 3. 1936.: "... Uspjela priredba završena je živahnom *Karnevalskom koračnicom*, izvedenom po troglasnom zboru uz pratnju tambura i glasovira. Ova koračnica uzeta je iz operete zavodskog prefekta I. Krmpotića: *Masa i Drasa*, sadržajem je vezana za senjski malogradanski život i običaje, a bila je izvedena u cijelosti."

¹¹ Na odlasku iz zavoda *Ožegovićianum* za prof. na III. realnu gimnaziju u Ljubljani, senjski biskup dr. Viktor Burić u svoje i u ime senjske crkve napisao je Ivici zahvalnicu, koja skraćeno glasi: "Vi ste u *Ožegovićianumu* posvetili najljepši dio svoga života. Dali ste mladeži koja Vam je kao prefektu bila povjerena, sve odlične vrline uma i srca s punom predanošću i savjesnošću, a opet posebnom toplinom, tako da Vas je mladež veoma zavoljela i nosila Vas iz Zavoda u život u najljepšim uspomenama.", Senj, 23. rujna 1939. biskup Viktor. Došavši u Ljubljani, Ivica se oženio, i to 1. siječnja 1941. Marijom Dolenc, profesoricom matematike i fizike također na senjskoj Gimnaziji. U tom su braku u Senju rođeni: kćerka Maja 1941. i sin Ivica 1943.

¹² U ljetu 1941. Ivica se vraća u Senj i prema dekreту Ministarstva nastave u Zagrebu NDH broj: 23687-1941. primljen je u službu s priznanjem stičenih prava u državnoj službi i postavljen za suplenta-činovničkog vježbenika VIII. grupe Državne realne gimnazije u Senju, po vlastitoj molbi. Nastupio je na dužnost 15. kolovoza 1941. Oko 19. siječnja 1944. iz Senja se povlače partizanske postrojbe, u Senj prodiru, zaposjedaju grad i široku okolicu njemačko-hrvatske legionarske jedinice. Od Senja prema Sušaku, Ljubljani i Zagrebu ponovno je uspostavljen pomorski i cestovni promet. Ivičina supruga Marija, pošto je preživjela teška bombardiranja Senja 8. 9. 1943. i bila svjedok uhićenja i tragičnog Ivičina udesa, početkom 1944. napušta Senj i odlazi u Sloveniju, u Ljubljani gdje s dosta poteškoća nastavlja život i odgoj djece.

¹³ Raznoliki program ove akademije sastavili su i uvježbali prof. A. Zoričić i prof. I. Krmpotić.

kapitulaciji fašističke Italije, čija je vojna formacija u Senju kapitulirala tek 12./13. 9. 1943.¹⁴ Tada u Senj ulaze partizanske postrojbe i zaposjedaju sve značajnije pozicije s unaprijed pripremljenom organizacijom "narodne vlasti, političke i vojne uprave". Prema planu odmah je osnovana Vojna komanda mjesa Senj i OZN-e Senj,¹⁵ kao posebni vidovi policije i državne sigurnosti. Nakon 13. 9. 1943. a prema pripremljenom spisku, počelo je s uhićenjima i progonom mnogih nedužnih senjskih građana i žitelja senjske okolice.

Uhićena je grupa od 17 građana raznih dobi i zanimanja, na čelu sa senjskim trgovcem Milanom Brnjkovićem.¹⁶ Uhićeni su zatvoreni u prizemlju zgrade *Starog suda*, u zatvor koji se nalazio u sporednoj ulici nedaleko Katedrale, a iza današnje zgrade Gradskog muzeja. Ondje su uhićeni ispitivani i osuđeni na smrt. Svi su oni po kratkom postupku prijekog partizanskog suda,¹⁷ bez priziva i obrane, pod predsjedanjem Đure Čizmeka i članova suda Drage Špinčića i Milana Miculinića, osuđeni 26. 9. 1943.: petorica iz grupe na kaznu prisilnog rada, a dvanaestorica na smrt strijeljanjem. Među osuđenima na smrt bio je i prof. Ivica Krmpotić. Nakon izricanja osude, iste noći od 26. na 27. rujna egzekuciju su izvršili provjereni članovi Partije i pripadnici Vojne komande mjesa Senj i OZN-e, a prema nekim našim spoznajama negdje u predjelima Pleteno u bespućima Krmpota-Ledenica.¹⁸ Nedužne senjske žrtve baćene su u neku jamu, neobilježenu grobnicu, gdje i danas leže njihovi

U programu su sudjelovali mnogi učenici senjske Gimnazije.

¹⁴ Veljko Kovačević, Kapitulacija talijanske vojske u Senju u rujnu 1943., *Senjski zbornik*, 1, 1965., str. 153.-159.

¹⁵ Iz presude Vojnog partizanskog suda ekspoziture Okružnog suda, Rijeka, kojemu je u vrijeme kapitulacije Italije (1943.) za predsjednika bio postavljen Toma Strižić, razabire se svrha osnutka i postojanja komande, a uz nju i specijalnog voda za osiguranje partizanskih vlasti te obračun sa svima onima koji misle drugačije, demokratski i nacionalno. U prilog osnutka takvog suda i voda je imenovanje njezinih starješina koji su onda izvršavali određene zadatke. Tako je u komandu regrutiran Milan Pavelić *Valaš* (1978. pukovnik KOS-a u JA, u mirovini), koji je oko 15. 9. 1943. kao desetar i povjerljivi partizan odreda Alan unaprijeđen i postavljen za komesara Vojne komande Senj. (M. Pavelić, *Senjski zbornik*, 7, 1976.-1979.)

¹⁶ A. Glavičić, Zločini III, *Senjski zbornik*, 21/1994. Na prisilni su rad osuđeni: Antić Josipa Slavko, r. 1915. u senju, policijski nadstražar; Brlečić Jure Jurica, r. 1908. u Senju, trgovac; Olivieri Franje Franjo, r. 1897. u Senju, gostioničar; Šojat Nikole Milan, r. 1907. u Krivom Putu, trgovac; Šimatić Petra Zlatko, r. 1924. u Senju, abiturijent senjske Gimnazije

¹⁷ Iz sadržaja presude vidljivo je tko je i s kojom namjerom imenovao prijek partizanski vojni sud u Senju, tko je imenovao predsjednika i članove. Više o presudi vidi u prilogu A. Glavičića, Zločini III, *Senjski zbornik*, 21/1994.

¹⁸ U emigrantskim novinama *Hrvatski nacionalni demokratski list* u Kanadi, Toronto, rujan 1933., na str. 8. objavljen je veći članak pod nazivom *Četničke i partizanske žrtve u Senju 1937.-1943.* s potpisom Zoran, Argentina. Iz sadržaja je vidljivo da je autor vrlo dobro upoznat s ondašnjim, pa i današnjim prilikama u Senju.

tjelesni ostaci, a moguće i drugih partizanskih žrtava koji čekaju da se eshumiraju i polože uz božji blagoslov na vječiti počinak na senjskom Groblju sv. Vida.

Budući da je na prostoru grada Senja i šire okolice prema dosadašnjim spoznajama, na više od 30 mjesta,¹⁹ pokopano više stotina Senjana, Hrvata, zarobljenih njemačkih vojnika i drugih, koji nisu bili po volji totalitarnom, jugokomunističkom režimu pa su zbog toga mučki ubijeni, držimo prikladnim postaviti zahtjev da se na senjskom Groblju sv. Vida uz arkade uredi spomen-kosturnica²⁰ u koju bi se postupno prenosili tjelesni ostaci ubijenih hrvatskih mučenika kojima bi se tako makar i posmrtno odala dužna počast.

Ivica Krmpotić pogubljen je (27. 9. 1943.) u 35. godini života, u punom životnom i radnom usponu, kao primjeran senjski građanin, afirmirani hrvatski skladatelj, te istaknuti kulturni i prosvjetni djelatnik, a nadasve uzoran roditelj i suprug.

Ovih dana navršilo se 50 godina od ovog tragičnog događaja i smrti dvanaest nedužnih senjskih građana: Milana Brajkovića, Ivana Mihovilića, Milana Biondića, Mate Biondića, Ivice Krmpotića, Josipa Babića, Katice Krmpotić, Ivana Katalinića, Marijana Karadžije, Josipa Rončevića, Ivana Babića i Vlade Sopića, žrtava komunističkog sustava, kao najava strahovlade, o kojoj smo morali šutjeti, koja će grad Senj potresati sve do proljeća 1990.

Sjećanje na Ivicu i spomenute sugrađane rezultiralo je postavom prigodne izložbe i akademijom-glažbenom priredbom u čast prof. Ivici Krmpotiću, te

Šteta da nije precizniji u lokaciji mjesta na kojem je izvršen zločin, a možda je trebao spomenuti i izvrišioce. On navodi: "... u tvrdom velebitskom kamenu na stazi prema Krivom Putu, gdje su im oduzeti osobni nakit i drugi lični predmeti. Onda je svaki osuđenik iskopao svoj grob i bio nad samom jamom strijeljan." Iz navedenoga se ne može tvrditi niti približna lokacija mesta gdje je izvršeno strijeljanje, osim prema usmenoj predaji da se to desilo u području Krmpota na osamljenom mjestu Pletono.

¹⁹ Prema prikupljenim podacima koji nisu posve konačni, a zahtijevaju detaljnju provjeru i izjave-svjedočanstva još nekih svjedoka, a onda i ekshumaciju, do danas se na području grada Senja uspjelo evidentirati više od 30 mjesta na kojima su pokopani individualno ili kao manje ili veće grupe, nevine žrtve partizanskog zločina u vremenu od 1941. do 1945. ali i kasnije od 1945. Ta suđenja izvršena su najčešće u Senju, ali i na širem području, kao u Zabukovcu, Krasnu, Sv. Jurju, Karlobagu, Francikovcu, Rijeci i Zagrebu, pa i na samom Golom otoku 1948.

²⁰ Iz same presude ne može se utvrditi mjesto i vrijeme gdje i kada je pogubljen prof. I. Krmpotić i njegovi sugrađani, ali ipak to saznajemo s poleđine jedne Ivičine fotografije, a koju Mirena njihova sestra upućuje sestri Nevenki, a na kojoj stoji: "na sjećanje naš dobri i ubogi Ivica koji je nesretno završio svoj mladi život 27. rujna 1943. s nama je uvijek." I drugi dokaz o Ivičinoj pogibiji saznajemo iz Smrtnog lista Matice umrlih rimokatoličke župe sv. Marije u Nebo Uznesene u Senju, gdje stoji ubilježeno da je godine tisuću devesto četrdeset treće, mjeseca rujna, dana dvadeset sedmog umro Ivan Krmpotić, profesor.

pripremom za tisak ovog priloga u *Senjskom zborniku*, kao sjećanje na ove hrabre Senjane i odavanje počasti njihovo blagoj uspomeni.



Sl. 3. Senjska glazba s pjevačkim zborom na Euharistijskom kongresu na Zvonimirovu trgu (danasa Trg Cilnica) uz *Ožegovićianum* godine 1938.

Zum Andenken an Ivica Krmpotić und seine Freunde

Zusammenfassung

Ivica Krmpotić war einer von der am 27. 9. 1943 unschuldig umgebrachten Senjer Bürger. Dank der aufbewahrten Dokumentation und der Informationen seitens der Familie und der Bekannten, wird in diesem Artikel sein Leben kurz besprochen. Betont wird besonders die hervorragende Bedeutung seiner Tätigkeit auf dem Gebiet der Musik, Kultur und Gesellschaft.